

ธรรมะปา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนโตะ

เทศน์พระ วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจ ตั้งสติ ฟังธรรม คำว่าฟังธรรมเห็นใหม่ ทางโลก โลกมีแต่ดิฉันทินินทา มีแต่การสร้างภาพ มีแต่อารมณ์สัญญาอารมณ์ ธรรมะเห็นใหม่ ฟังธรรม ถ้าเราเตือนสติของเรา คูลิชื่อ ป้ายบอกวัดป่าสันติพุทธาราม วัดป่าเขาแดงใหญ่ คำว่าวัดป่าเห็นใหม่ เราภูมิใจ คำว่าป่า วัดป่า คำว่าป่าคือการประพฤติปฏิบัติ ผู้ที่อยู่แล้วรื้อค้นหาตัวเอง แต่เราทำได้ประพฤติตนสมควรที่จะเป็นอย่างนั้นใหม่

คำว่าวัดป่า ทุกคนนะว่า พระปาปฏิบัติดี พระปาเป็นพระปฏิบัติ วัดบ้าน วัดบ้านก็มีการศึกษา วัดบ้านก็ต้องศึกษาค้นคว้าตามตำรา แต่ที่นี้พอวัดป่า ถ้าวัดป่าไม่มีการศึกษา จะประพฤติปฏิบัติกันอย่างไร ปฏิบัติได้ใหม่ ถ้าไม่มีการศึกษา ไม่มีความรู้ วัดป่าเห็นใหม่ เวลาหลวงปู่มันท่านอยู่ป่าอยู่เขา เวลาท่านฝึกสอนลูกศิษย์ลูกหา ฝึกสอนตั้งแต่อยู่เป็นชีปะขาว การเป็นชีปะขาวก็ต้องศึกษา ต้องหัดคัดเขียนจิวร ๓-๔ ปี นั่นคือศึกษา การอุปฐากพระ ธรรมวินัยก็คือตรงนั้นนะ ธรรมและวินัยคือการประพฤติปฏิบัติข้อวัตรปฏิบัติ นั้นคือธรรมวินัย

การประพฤติปฏิบัติก็คือการศึกษาโดยตรง การศึกษาโดยเป็นนิสัย ขอนิสัย อาจารย์วัตร อาคันตุกวัดร ข้อวัตรต่างๆ สิ่งที่ดีำรบอก เขาบอกเข้ามาตรงนี้ บอกเข้ามาถึงข้อวัตรปฏิบัติ นี้คือวัดป่า ธรรมะก็เหมือนกัน เวลาธรรมะภาคปฏิบัติเห็นใหม่ นี้ธรรมปา ธรรมปานิมันคือออกมาจากความรู้สึก ออกมาจากประสบการณ์ ออกมาจากความเป็นจริง ถ้าไม่มีความจริง ความจริงที่ออกมาจะไม่มีความจริง ความจริงนั้นไม่มีเลย ถ้าไม่มีเลย เวลาเทศน์เห็นใหม่ ใหม่ๆ นะเวลาเทศน์ต้องมีตำรา ต้องมีใบลาน ต้องอ่านตามตำรา ถ้าใครเทศน์นอกใบลาน นั่นถือว่าอวดอุตริ นั่นคือประเพณีสังคมเขา เพราะเขาไม่เชื่อถือ

เขาไม่เชื่อถือ ว่าพระที่พูดออกมานั้นมันจะมีข้อเท็จจริงมากน้อยแค่ไหน มันถึงต้องเทศน์ตามโบราณ แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเรา เห็นใหม่ ถ้าให้เทศน์ตามโบราณก็เทศน์ได้ ยิ่งเทศน์ตามโบราณนะเหมือนอ่านหนังสือใครก็อ่านได้ อ่านสบายๆ มากเลย การอ่านหนังสือมาเพื่อเป็นการเทศน์อบรม แต่ที่นี้ในการประพฤติปฏิบัติละ การเทศน์อบรมนั้นมันเข้าถึงใจเราได้ใหม่ หนังสือตำราใครมันก็มี ที่ไหนมันก็ศึกษาได้ทั้งนั้น แล้วศึกษามาตามข้อเท็จจริงตำรามันจริง นี่พูดถึงตำราจริงนะ แล้วถ้าตำราไม่จริงละ แขนที่จริงมันชี้ไปแล้ว ถ้าเราไม่ได้ทำตามแผนที่จริงนั้น เราจะเข้าไปสู่จุดนั้นไม่ได้เลย แล้วถ้าแผนที่มันไม่จริงละ มันจะไปไหน มันจะชี้ให้คนเดินตามแผนที่นั้นไปไหน มันชี้ไปไหนไม่ได้เลย

อันนี้มีมาก มีผู้ที่ประพฤติปฏิบัติหลายคนเดินทางมาหาเรานี้มากเลย ก็ตำรามันสอนอย่างนี้ ตำรามันสอนอย่างนี้ ตำราผิมนึกไว้ก่อนนะ ถ้าตำราถูก แม้แต่ตำราถูกก็ต้องวางไว้ก่อน ถ้าไม่วางไว้ก่อน ทำตามตำรานี้มันเหมือนกับการชิงสุกก่อนห่าม เรารู้ไปก่อน คำว่ารู้ไปก่อนนั้น คือเวลาเราทำวัตถุอะไรต่างๆ เวลาจะทำเครื่องยนต์กลไกต่างๆ วัตถุที่นำมาประกอบมันไม่มีชีวิต แล้วจะหลอมมันอย่างไรให้มันเป็นตามส่วนที่เราต้องการ ตามแม่พิมพ์นั้นได้เลย แต่สติและหัวใจของเรานั้นมันมีชีวิต และมันมีกิเลสด้วย มันมีการโต้แย้งมีการคัดค้านด้วย

สิ่งที่ไม่มีชีวิตมันก็ประกอบเป็นเครื่องยนต์กลไก เห็นไหม แม่แบบเขาพิมพ์มา เขาพิมพ์มาเขาจะประกอบเป็นเครื่องยนต์กลไก แม่แบบเขาพิมพ์มาเพราะอะไร เพราะเรารู้ว่ามันไม่มีชีวิต สิ่งนี้เขายังต้องมีแบบมีแม่พิมพ์ แต่ในขณะที่การประพฤติปฏิบัติไม่เป็น อย่างนั้น สติปัญญาไปหาที่ไหน สติปัญญาสิ่งที่จะเกิดขึ้นมาจะไปหาที่ไหน มันหาขึ้นมาไม่ได้ มันไม่มีขายตามท้องตลาด มันไม่มีแม่พิมพ์ แม่พิมพ์ก็คือตำรานั่นไง แม่พิมพ์คือธรรมะของพระพุทธเจ้านี้ไง ศีล สมาธิ ปัญญา แล้วศีลก็ตีความกัน ตีความว่าศีลของใคร ถูก ศีลของใครผิด นี่คำว่าศีล นี่แค่วินัยนะ

คำว่าธรรมะเห็นใหม่ เวลาทำความเข้าใจของใจ ถ้าใจสงบขึ้นมา ความสงบมันมีขอบเขตของมัน มีที่สุดของมัน แต่คำว่าที่สุดของมันก็เป็นทีที่ติดกาวกันแล้วว่ามันจะมีแค่ไหน เพราะอะไร เพราะความว่างเป็นอินไตย อินไตย ๔ ฌานเป็นความว่างอันหนึ่ง เป็นอินไตยอันหนึ่ง แล้วทำความเข้าใจของมันก็เข้าไปติดกันตรงนั้น ติดกันเพราะมัน

เป็นสิ่งที่ว่าประพจน์ปฏิบัติกันมาแล้วนี้ มันจะเป็นสมณะ มันจะเป็นนิมิต มันจะเสียหายไปหมดเลย มันจะเสียหายไปทั้งนั้นถ้าไม่ได้ใช้ปัญญา แล้วปัญญาที่ใช้ เป็นปัญญาของใคร เห็นใหม่ ศีล สมาธิ ปัญญา สิ่งที่ทำขึ้นมา มันเป็นตามความจริงหรือยัง

ถ้าเป็นความจริง นี่ละพระป่า พระป่า ธรรมะปาไป วันนี้พูดธรรมะปาๆ เลย สิ่งที่เกิดขึ้นมาจากป่าเพราะว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เกิดมาจากป่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านเกิดมาจากโคนต้นโพธิ์นั้น ไม่มีตำราแม้แต่ตัวเดียวเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้ขึ้นมา เป็นไก่ตัวแรกที่ผู้ขึ้นมาเห็นใหม่ เราเป็นไก่ตัวแรกที่เจาะฟองอวิชชาออกมาไม่มีตำราเลย แต่เพราะความจริงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ถึงวางธรรมวินัยไว้ ท่านวางธรรมวินัยไว้ให้พวกเราสาวก สาวกจะก้าวเดิน

มีตำราแล้วนี้ คำว่าวางไว้ก่อน วางตำราไว้ เพราะความจริงมันยังไม่เกิดขึ้นมาจากเราหรอก พอความจริงยังไม่เกิดขึ้นมาจากเรา เราก็ว่าเรามีปัญญามาก เห็นใหม่ เนี่ยวัดบ้าน ปรีชิตนี่นะ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นใหม่ ได้เกิดร่วมสมัยมันก็บุญแล้ว เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดว่า เราเกิดมาในพุทธศาสนานี้ เป็นบุญของเรามากนะ ในธรรมบทเห็นใหม่ เทวดาเขาอวยพรกันนะเวลาที่ใกล้จะหมดอายุขัยนะ ขอให้ได้เกิดเป็นมนุษย์เถิด เกิดเป็นมนุษย์แล้วขอให้พบพระพุทธศาสนา พบพระพุทธศาสนาจะได้อ่านกุศลแล้วไปเกิดเป็นเทวดาอีก เนี่ย เทวดาเขายังฝึกฝึ เขายังต้องการ

แล้วเราเกิดมาเป็นมนุษย์แล้ว เราพบพระพุทธศาสนาแล้ว แล้วเราบวชเป็นพระด้วย เราอยากออกประพจน์ปฏิบัติด้วย แล้วประพจน์ปฏิบัติขึ้นมา มันเป็นจริงใหม่ละ มันเป็นความจริงใหม่ที่เราเป็นกันอยู่ เราเป็นพระ วัดป่าสันติพุทธาราม วัดป่า เห็นใหม่ มันก็ประกาศแล้วว่าวัดป่าก็คือวัดปฏิบัติ แล้วถ้าปฏิบัติขึ้นมาแล้ว มันจะเป็นความจริงใหม่ ถ้าปฏิบัติไม่จริง เห็นใหม่ คูสิ คลินิกไหนหรือศูนย์โรงพยาบาลไหน ถ้านายแพทย์หรือหมอโรงพยาบาลนั้นแก้ไขโรคไม่ได้ โรงพยาบาลนั้นจึง วัดป่าสันติพุทธาราม ใครเป็นหมอรักษาเป็นคนควบคุมการประพจน์ปฏิบัติ

ถ้าหมอนั้นมันใช้ไม่ได้ วัดป่าสันติพุทธารามมันก็ต้องล่มสลายไป มันไม่มีใครรักษา มันไม่มีใครเข้าไปถึงจุดความจริงนั้นได้ นี่ธรรมะปาๆ ถ้าธรรมะปาๆ เห็นใหม่

ถ้าชี้ถูกชี้ผิดได้ มันตรวจสอบได้ การศึกษาเรียนทันกันได้นะ ในการประพฤติปฏิบัติก็เรียนทันกันได้ โสดาบันเป็นโสดาบันอย่างไร สกิทาเป็นสกิทาอย่างไร อนาคาเป็นอนาคาอย่างไร ลีนิกิเลส ลีน้อย่างไร มันตรวจสอบได้ มันพูดได้ มันวัดผลได้ สิ่งนี้วัดผลได้ ถ้าวัดผลไม่ได้ครูบาอาจารย์ท่านจะตรวจสอบวัดผลกันได้อย่างไร แล้วมีการวัดผลมีการตรวจสอบผลไหมละ มันตรวจสอบได้

ที่นี้การตรวจสอบจะตรวจสอบด้วยวิธีใดเท่านั้นเอง ถ้าตรวจสอบนะ อย่างเช่น เวลาครูประจำชั้นท่านพูดว่า 'ไม่รู้พูดไม่ได้' 'ไม่รู้ถามไม่ได้' การถามปัญหานี้เพราะอะไร เพราะตรวจสอบ ถ้าไม่รู้จะถามปัญหาจะตรวจสอบอย่างไรละ ในเมื่อตัวเองไม่รู้จะเอาอะไรไปตรวจสอบ คนที่ตรวจสอบมันต้องรู้ แล้วถ้าไม่รู้วิธีตรวจสอบ มันก็ละนะสิ ก็ตรวจสอบไปด้วยความไม่รู้ เอาความไม่รู้ไปตรวจสอบความรู้มันเป็นไปได้อย่างไร เนี่ย เอาความไม่รู้ ความรู้นั้นก็คือความไม่รู้ ต้องเอาความรู้ไปตรวจสอบเห็นใหม่ จะตรวจสอบด้วยวิธีใดละ

อย่างที่พูดมาใช้ไม่ได้เลย ผิดหมดเลย โอ้ว...ผิดบอกแล้วนะ วัดป่าสันติพุทธาราม ไม่มีความลับเพราะพูดลงซีดีหมด ออกเว็บไซค์ไปทั่วโลก นี่ตรวจสอบได้ ไปทั่วโลก ไม่ใช่ไปทั่วประเทศไทย ลงเว็บไซค์แล้วไปทั่วโลก แล้วตรวจสอบมา ตรวจสอบได้ ฉะนั้น คำว่าตรวจสอบ สิ่งที่เป็นธรรมถ้ามันเป็นความจริงมันตรวจสอบได้ มันตรวจสอบได้ เพราะอะไร มันไม่ใช่แค่ตรวจสอบเฉพาะในวัดป่าสันติพุทธารามหรอก มันไปหาครูบาอาจารย์มาหมดแล้วละ เพราะในวงการพระเรา ในวงการผู้ที่ประพฤติปฏิบัติในทางวิชาการ สิ่งใดทางวิชาการอะไรที่มีคุณค่า ที่เป็นประโยชน์ ทุกคนก็ต้องแสวงหา ทุกคนก็อยากได้เพื่อความเจริญอกงาม

สิ่งใดถ้ามีแวนะ เขาค้นคว้า เขาหา แต่ด้วยศักยภาพ ด้วยศักดิ์ศรี เขาไม่พูด เขาตรวจสอบหมดนะ เขาตรวจสอบแต่เขาไม่พูด ยิ่งในทางความจริงนะมันแบบว่าด้วยศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มนุษย์ไม่ลงกันหรอก มนุษย์กับมนุษย์เนี่ย ไม่ยอมรับกันง่ายๆ หรือ มนุษย์นี้มันต้องสิ่งที่มีคุณค่า สิ่งที่เหนือกว่านั้น มนุษย์ถึงจะยอมรับความเป็นสิ่งนั้น นี่ใจความลงใจไป

คุณครูบาอาจารย์ของเรา หลวงตาท่านศึกษามาขนาดไหน ศึกษามาแล้วท่านยังบอกว่า ก็อยากจะประพฤติปฏิบัติอยู่ แต่ก็ยังล้งเลอยู่ มีบุคคลใดชี้ทางให้เราได้ เราจะมอบชีวิตถวายให้ห้องคั่นนั้นเลย แล้วไปหาหลวงปู่มั่น เห็นไหม พอหลวงปู่มั่นเทศนาว่าการที่ท่านบอกว่าใจท่านลงหมดเลย บัดนี้ มีผู้ชี้ทางบอกเราแล้วว่า ทางที่ไปถึงมรรคผลนิพพานมันคือที่ไหน แล้วเราจะทำอย่างไร เนี่ย ใจเราทำอย่างไร เอาตายเข้าแลก เอาตายเข้าแลกเลย มันมีอยู่อย่างเดียวคือ ถ้าไม่ถึงก็ตาย เอาตายกับถึงที่สุด แล้วเอาความจริง นี้ ผู้ที่เขาทดสอบ เขาทดสอบกันอย่างนั้น เขาเอาความจริงของเขาทดสอบ แล้วถ้ามันทำไปแล้ว มันไม่ใช่มันไม่เป็น เอ้า อาจารย์สอนผมผิคนะ อาจารย์สอนผมแล้วไม่ได้ผลนะ สอนแล้วมันปฏิบัติไม่ได้ผล อาจารย์ก็แหกตาผมนะสิ นี่มันต้องตรวจสอบกันอย่างไร

แล้วเราตรวจสอบกันหรือยัง เราได้ทำหรือยัง เราไม่ตรวจสอบกันอย่างไรละ วัดป่าสันติพุทธาราม วัดปฏิบัติ ไม่ใช่วัดบ้าน ไม่ใช่เอาตำรามาตรวจสอบ เอาตำรามาตรวจสอบ คนที่บอกตำราก็ต้องพูดตำรานั้นได้ด้วย ถ้าตำรานั้นมันตรวจสอบได้ ตำรามีชีวิตไหม เอาคนที่คุมตำรานั้นมาตรวจสอบสิ เอาตำรานั้นนะและเอาคนที่รู้จริงมาตรวจสอบ ใครก็ตรวจสอบได้ เพราะอะไร เพราะสิ่งนี้เป็นสาธารณะ ไม่มีความลับหรือ

เห็นไหม เวลาพระพุทธเจ้าบอก ไม่มีความลับในเรา ไม่มีกำมือในเรา แบนตลอด เพียงแต่พวกเรานั้นอ่อนแอแล้วทำเข้าไปถึงตรงนั้นไม่ได้ ถ้าเราเข้าไปถึงตรงนั้นไม่ได้ เราจะรู้ได้อย่างไร ตำราก็คือตำรานะ เพราะมีการตีความ สิ่งที่ทำการศึกษากันเขาตีความพุทธศาสนา มีพวกพระที่ทำวิทยานิพนธ์มาหาเราเยอะมากเลย แล้วก็บอกให้เป็นที่ปรึกษา แล้วพอเป็นที่ปรึกษาให้เขาแล้ว เขาบอกว่า หลวงพ่อพูดให้ชัดเจนเลยนะ เพราะผมก็อยากปฏิบัติด้วย ให้หัวใจมันเปิดกว้างจะได้ปฏิบัติ เนี่ยก็พูดไป พูดให้เข้าใจสิ เขาอ้างว่าเขาศรัทธา เขาศรัทธาก็พูดสิเพื่อเป็นประโยชน์ เพื่อทำวิทยานิพนธ์ด้วย พูดไปเพื่อใจผมด้วย ถ้าใจผมมันเปิดกว้างแล้ว เขาพยายามเน้น เห็นไหม เน้นให้เราพูดให้เข้าใจให้ได้

เรารู้ว่ามันเป็นไปได้ แต่เรื่องการช่วยเหลือกัน เราก็เห็นว่าเขาจะทำวิทยานิพนธ์ ถ้าจะทำวิทยานิพนธ์เขาต้องการรู้สิ่งใดให้ถาม แล้วจะตอบในสิ่งนั้น นั่นคือในทางวิชาการ เพราะเขาทำวิทยานิพนธ์ใช่ไหม เขาต้องรู้ได้ด้วย ต้องเข้าใจได้ด้วย ถึงจะ

เขียนของเขาได้ แต่เขาบอกว่าจะให้เขาต้องเข้าใจเรื่องธรรมะด้วยนี้ เราบอกว่า มันเป็นปลากับนก มันเป็นวุฒิกาวะ มันเป็นปัญญาคนละระดับ คนละชั้นกัน มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้

เพราะในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภวานามยปัญญา มิ่งดีความปัญญา ๓ อย่างนี้ให้กูฟังก่อนสิ ว่าปัญญานี้มันเป็นปัญญาอะไร ภวานามยปัญญา ปัญญาที่ฆ่ากิเลส ถ้าใครมีจริงมันจะเป็นโสดาบันขึ้นไป มันเป็นโสดาบันแน่นอน ถ้ามันเป็นภวานามยปัญญาเนี่ย แต่ถ้ามันไม่เป็นภวานามยปัญญา เป็นโลกียปัญญา เป็นสุตมยปัญญา จินตมยปัญญานี้ มันหมუნวนอยู่ในวิญญะ มันหมุนอยู่โดยกิเลส มันหมุนอยู่โดยใจของเรา มันเกิดขึ้นมาจากใจของเรา มันไม่เกิดขึ้นมาจากธรรมหรือ เกิดขึ้นมาจากธรรมไม่ได้

ถ้ามันจะเกิดขึ้นมาจากธรรม มันต้องมีฐานของมัน เห็นไหม กรรมฐานนี้พระป่า วัดป่าสันติพุทธาราม วัดป่าเขาแดงใหญ่ เห็นไหม แล้วปัญญาที่มันเกิดขึ้นมาจากฐานจากกรรมฐาน ฐานที่ตั้งของจิต ฐานที่ตั้งของกิเลส ฐานที่ตั้งของปัญญาที่มันจะเกิดโลกุตรปัญญานี้ มันจะเกิดขึ้นมาอย่างไร ถ้ามันเกิดขึ้นมาแล้ว มันจะเข้ามาชำระกิเลสอย่างไร มันมีของมัน อริยสัจมีหนึ่งเดียวนะ อริยสัจมีสิ่งเดียว ไม่มีหรือ แหกตาไม่ได้หรือ พุดไปแจ๊ๆๆ แล้วคนอื่นเขามาตรวจสอบไม่ได้นี่ มันเป็นไปได้หรือ

กรรมฐานนะ ครูบาอาจารย์ท่านฟังที่เดียวรู้ องค์ไหนมีหรือไม่มี จริงหรือไม่จริง ฟังที่เดียวฟังออก ฟังได้หมด เนี่ย สิ่งนั้นมันไม่จริง ทางโลก คุณการข่าวเขายังเคาได้ สร้างได้ แต่ธรรมะมันไม่ได้หรือ ไม่รู้เข้าถึงไม่ได้ เห็นไหม คูสิ ในวิญญะของจิต โดยธรรมชาติของดวงจิตทุกดวงเห็นไหม กลัวผีกลัวสาว กลัวอะไรต่างๆ เทวดา อินทร์ พรหม โดยจิตสำนึกมันเกาะเกี่ยวกันได้ เพราะจิตมันเคยเป็นเคยไป แต่เวลาพุดถึงโสดาบัน สกิทา อนาคา ไม่มีใครจินตนาการได้หรือ จิตนี้มันไม่เคยไป มันไม่เคยมีหรือ แม้แต่ดวงจิตที่มันเคยผ่าน

เห็นไหม ที่เขาปฏิบัติกัน ไปเที่ยวสวรรค์ ไปเที่ยวนรก ไปเที่ยวนิพพาน เพื่อเจือทั้งนั้นล่ะ สิ่งนั้นมีจริงไหม วิญญะนะมีจริง แต่การไปนรกสวรรค์คือเวจีต่างๆ แม้แต่กาฬเทวิลนี้ตอนศาสนายังไม่มีเลย พระพุทธเจ้ายังไม่เกิดเลย เขาไปนอนอยู่บน

พรหมโน้นนะ แล้วมันได้อะไร สุดท้ายแล้วมีการสะท้อนเลื่อนถัน โลกธาตุสนั่น
หวั่นไหวเพราะพระพุทธเจ้าประสูติ ก็เลยลงมาดูว่า เนี่ยพระพุทธเจ้า ทั้งดีใจและเสียใจ
เพราะอะไร เพราะเขารู้ถึงอายุขัย เขารู้ถึงวันเกิดวันตาย พวกเราทั้งมาก ทั้งมาก เห็นใหม่
นรกสวรรค์นี่ทั้งมาก มันเป็นผลของวิญญูณะ

พวกเรานะ จิตที่นิ่งกันอยู่นี้ล้วนเคยผ่านมาทั้งนั้น มันเคยผ่าน ชีวิตนี้มาจากไหน
ตายแล้วไปไหน แล้วมันมากันอย่างไรถึงมานั่งกันอยู่นี้ มันเคยผ่านมาแล้ว จะไปตื่นตื่น
อะไรกับมัน มันตื่นตื่นไม่ได้เลย แต่ถ้าเอาความจริงล่ะ เอาความจริง เอาสิ่งที่เป็นจริง สิ่ง
ที่เข้าไปในอริยสัจ สิ่งที่เข้าไปในอริยสัจมันเข้าอย่างไร ในศาสนาสำคัญตรงนี้ แล้วที่
พูดถึงตำรา อริยสัจต้องเป็นอย่างนั้น พูดนอกอริยสัจไม่ได้ ผิดจากอริยสัจไปหมดเลย
อริยสัจของใคร ทุกข์ควรกำหนดนี้ ทุกข์อยู่ที่ไหน หัวใจเจ็บแปลบแสบร้อน หัวใจทุกข์
ยาก แต่ไม่สนใจมัน ไม่สนใจ ไม่ดูแลรักษา มัวแต่คิดว่าว่ามันจะผิดธรรมชาติของ
พระพุทธเจ้า นั่นเป็นธรรมชาติของพระพุทธเจ้าทั้งหมดเลย ใช่ไหม

วัดบ้านนะ ตำราเขามีไว้คู่กัน แต่ไม่ใช่ที่เราไม่เห็นดีเห็นงามนะ ปรียัตคือปรียัต
ปรียัตคือการศึกษา การศึกษาดีใหม่ ดี การศึกษาดีนะ แม้แต่ทางโลกปกครองกันก็ต้องมี
ปัญญา คำว่าปัญญา โลกียปัญญา ปัญญาการปกครองต่างๆ ถูกต้องดีงามทั้งนั้น สิ่งนั้นคือ
ปรียัต เห็นไหม ปรียัตคือการศึกษา ศึกษาเพื่อได้ปัญญามา แต่ปัญญานั้นมันหลอกเรา
ใหม่ สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาโดยปัญญานั้น ปัญญามันแก้ไขชีวิตเราได้ใหม่ ถ้ามันยังตอบ
โจทย์ในชีวิตเราไม่ได้

ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติ เราต้องวางสิ่งนั้นแล้วทำใจของเราให้สงบ ถ้าใจของเรา
ไม่สงบ สิ่งที่เกิดขึ้นมานั้นมันเกิดขึ้นมาแล้ว ปัญญามันเกิดขึ้นมาแล้ว สิ่งนั้นมันเกิดขึ้น
มาแล้ว เพราะธรรมชาติของมันเป็นอย่างนั้น ธรรมชาติของจิต จิตนี้เป็นธาตุรู้ ธรรมชาติ
สิ่งที่รู้มันต้องรู้ของมันอยู่อย่างนั้น ธรรมชาติเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว ธรรมชาติมันรู้ เด็ก
อ่อนมันก็ธรรมชาติของมัน มันรู้ของมันอยู่อย่างนั้น สิ่งที่เป็นธรรมชาติเป็นธรรมชาติ
ที่รู้ แล้วพอมันรู้ก็รู้ขึ้นมาจากมัน รู้ขึ้นมาจากอวิชา รู้ขึ้นมาจากกิเลส

สิ่งที่รู้ขึ้นมาจากกิเลสมันก็คือกิเลส เห็นไหม แล้วว่าศึกษาธรรมะของ
พระพุทธเจ้าใช่ไหม ใช่ ธรรมะของพระพุทธเจ้า แต่เราไปตีความมันนะ ถ้าปรียัตก็ทำได้

นะ แต่ถ้าปฏิบัติละ เวลาปฏิบัตินะ หลวงปู่พื้นพูดเอง เกศา โลมา นขา ทันตา ตโจ นี่คือ
ปรีชิต อุปัชฌาย์ให้มาหมดแล้ว เกศา โลมา นขา ทันตา ตโจ แล้วใครจะเรียนบ้าง พระทุก
องค์ต้องได้กรรมฐาน ๕ มาหมด พระทุกองค์ที่บวชไม่มีกรรมฐาน ๕ มาไม่ใช่พระ ไม่ใช่
พระ ถ้าเป็นพระที่ปฏิบัติ กรรมฐาน ๕ มันมีอยู่แล้ว แล้วมาบอกว่า พระป่าไม่เรียนมานี้รู้
ไม่ได้ ผู้ที่ไม่เรียนมาปฏิบัติไม่ได้

เพราะอย่างไร เพราะสังคม เพราะกระแส มันมีความเห็นอย่างนี้ เราถึงบอกว่า
ถ้าเราปฏิบัติแล้ว เราต้องปฏิบัติโดยมีหลักมีเกณฑ์ โดยเป็นหลักของสังคม ให้สังคมนี
ฟังฟังได้ ถ้าจะให้สังคมฟังฟังได้ เราต้องมีหลักของเราให้เราฟังฟังตัวเราให้ได้ก่อน เรา
จะไปหัวนโหมกับสิ่งใด จะตรวจสอบอย่างไรก็ได้ จะทำอะไรก็ได้ ที่ไหนก็ได้ ขอให้
พูดตามความเป็นจริงกันมา ถ้าความเป็นจริงอย่างไรมันก็ตรวจสอบได้ทั้งนั้นละ ถ้ามัน
จะตรวจสอบได้ มันต้องตรวจสอบตนเองก่อน ถ้าตนเองได้ตรวจสอบแล้ว เห็นใหม่

มันพูดกันได้ที่นั่นละ เพียงแต่เวลามันพูด เห็นใหม่ ธรรมสภาจจา เอตัมมังคล
มุตตมัง สิ่งที่สนทนารธรรม ถ้ามีเหตุมีผลมันก็เป็นธรรม ถ้าไม่มีเหตุมีผลมันก็เอาสี่ข้างเข้า
ถู เพราะทิกฐิमानะ เอาสี่ข้างเข้าถู เห็นใหม่ ธรรมะเวลาพูดธรรมะกันเหมือนหมากัดกัน
เนี่ย ปากเปียกปากแฉะ เห็นใหม่ ตาหูแดงไปหมดเลย แล้วก็บอกว่าคนที่พูดนี้แหละตาหู
แดงที่สุดเลย คูสิ ตอนนี เสียงอย่างกับคนบ้า เหมือนเจ้าเข้า เห็นใหม่ ตัวสั้นโหวไปหมด
เลย อย่างนี้เป็นธรรมะเหอวะ อย่างนี้ไปฟังที่ไหนก็ได้ ไปฟังใครก็ได้ ไซ่ กิริยามัน
เหมือนกัน แต่สิ่งที่ออกมาจากใจมันเหมือนกันไหม สิ่งทีออกมาจากใจ กิริยานี้ คูสิ เห็น
ใหม่ พวกเล่นตลก คณะตลก มันหาเงินได้ดีกว่านี้อีก แล้วมันทำได้แบบเนียน คนหัวเราะ
ดีงาม มีความสุข ครั้นเครง เห็นใหม่ มหรสพสมโกชน์ไง เขามีของเขาอยู่แล้ว

นั่นมันมหรสพสมโกชน์ แต่ธรรมะเวลามันออกมาจากใจ จากใจดวงหนึ่งสู่ใจ
ดวงหนึ่ง แต่ใจดวงนั้นมันเป็นใจดวงที่เปิด ใจดวงนั้นเป็นใจที่ไม่คว่ำ ถ้าใจที่คว่ำ ใจที่
เป็นทิกฐิमानะ ให้ธรรมะสูงส่งขนาดไหน ในพระไตรปิฎกที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ แล้วมี
อุบาสกเดินผ่านมาถามว่า ท่านบวชมาจากใคร เราตรัสรู้เองโดยชอบ สั้นหัวเลย ไม่สน
เลย เดินเฉียดพระพุทธเจ้าออกไปเลย ไม่สน เวลามันไม่เปิดเห็นใหม่ มันมีประโยชน์
อะไรขึ้นมา สิ่งทีมันเปิดต่างหาก ธรรมะมันถึงเข้าได้ เพราะฉะนั้น ธรรมะมันไม่จำเป็น
หรือ ไม่จำเป็นต้องให้ใครเห็นด้วย พอใจด้วย ไม่มีความจำเป็น

เพราะธรรมะก็คือธรรมะ ธรรมะอยู่ในหัวใจได้ มันก็คือธรรมะอยู่แล้ว ถ้าธรรมะอยู่ในหัวใจ เห็นไหม เนี่ย ธรรมป่า ธรรมป่านั้นออกมาจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมตั้งแต่โคนต้นโพธิ์ขึ้นมา มันเป็นประโยชน์กับโลกมหาศาลขนาดไหน นี่เห็นไหม วัดป่า เป็นวัดเป็นวาขึ้นมาเนะ เป็นที่ประพฤติปฏิบัติเนะ มันเป็นไปได้เพื่อปฏิบัติ คำว่าปฏิบัติมันคือประสบการณ์ตรง ประสบการณ์จริง ตั้งแต่เรื่องร่างกาย เห็นไหม คุณิ เข้ามาทรมานมัน อคนอน อดอาหาร คุณคนประพฤติปฏิบัติเห็นไหม พยายามบังคับตน

บังคับเพราะอะไร เพราะกิเลสมันอยู่กับใจ บังคับเราก็เท่ากับบังคับกิเลส แต่เนี่ย กิเลสแต่ละต้องไม่ได้ บังคับไม่ได้ จะไปแต่ละต้องไม่ได้ ต้องปล่อยมัน ต้องให้มีความสุขสบาย เห็นไหม มันขัดแย้งกับสิ่งที่มันมีอยู่ในหัวใจ ถ้ามันขัดแย้งกับสิ่งที่มันมีอยู่ในหัวใจ มันขัดแย้งกับกิเลส เห็นไหม บังคับตนตั้งแต่ความเป็นอยู่ของเรา บังคับตนตั้งแต่ในหัวใจของเรา มันคิดอย่างไร จะฝืนมัน ฝืนมันบ่อยๆ ครั้งเข้า ฝืน

เห็นไหม การตั้งสติขึ้นมา หลวงตาท่านพูดประจำ ถ้ามีสติ เห็นไหม แม้แต่คลื่นทะเลเท่าไหนมันก็คลื่นได้ ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา เห็นไหม ความเป็นไปของหัวใจ กั้นได้ทั้งนั้นนะ แต่เนี่ยเพราะสติเราอ่อน สติเราไม่มี ปล่อยให้คลื่นของกิเลสมันเหยียบย่ำ แล้วคิดว่ามันเป็นธรรมะ มันเหยียบย่ำเนะ คลื่นของกิเลส มันอ้างอิง อ้างอิงว่านี่คือธรรมะของพระพุทธเจ้า คลื่นของกิเลส อ้างอิงว่าธรรมะของพระพุทธเจ้า บนยอดคลื่นนั้นมีธรรมะของพระพุทธเจ้ามาด้วย แต่คลื่นนี้มันซัดเข้ามา เห็นไหม คลื่นคือกิเลส กิเลสของเรา ตัณหาทะยานอยากของเรา แต่ธรรมะพระพุทธเจ้าอยู่บนยอดคลื่นเนะ เนี่ย ซัดเข้ามา ซัดเข้ามา นี่ธรรมะพระพุทธเจ้านะ แต่คลื่นของกิเลสมันเหยียบย่ำเรานะ ธรรมะของใคร

แต่ถ้ามีสติสัมปชัญญะ เห็นไหม ธรรมะของพระพุทธเจ้าก็เป็นธรรมะของพระพุทธเจ้า สาธุ เราบวชมา อาศัยกินอยู่ทุกวันนี้ บิณฑบาตอยู่ทุกวันนี้ พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ให้ การบิณฑบาตเป็นวัตร ที่ญาติโยมเขาใส่ข้าวให้กินก็พระพุทธเจ้าทำให้ ได้อยู่ได้กินก็ธรรมะของพระพุทธเจ้าทั้งนั้น ที่อยู่กันนี้ ก็ธรรมะของพระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ ถ้าไม่มีธรรมะของพระพุทธเจ้า ใครเขาจะมาศรัทธาในพระพุทธศาสนา แล้วเราบวชเป็นพระขึ้นมาที่เรากินอยู่เนี่ย กินของใคร ก็กินของพระพุทธเจ้า ให้มรดกตกทอดให้มาดำรงชีวิต ขณะที่เราได้ดำรงชีวิตในพุทธศาสนาเนี่ย เราจะปฏิเสธพระพุทธเจ้าได้อย่างไร

แม้แต่ชีวิตที่ดำรงอยู่นี้ พระพุทธเจ้าก็บัญญัติไว้ให้ ข้อวัตรปฏิบัติ ให้ศรัทธาให้ญาติโยมเขาทำบุญตักบาตร พระพุทธเจ้าบัญญัติทั้งนั้นนะ

แล้วเราได้มาเลี้ยงชีพ มาได้คุณประโยชน์จากพุทธศาสนา เราจะไม่เคารพพระพุทธเจ้าได้อย่างไร เคารพอย่างมหาศาลเลย เคารพมาก แต่การเคารพนั้นเป็นการเคารพและศรัทธา แล้วเคารพแล้วนี่เราจะยืนได้อย่างไร เราจะมีความรู้จริงได้อย่างไร ถ้าเราไม่สร้างความเป็นจริงของเราขึ้นมา ถ้าสร้างความจริงของเราขึ้นมา เห็นไหม ความเป็นจริงของเราอย่างนี้ แล้วความจริงนั้นมันจะไปขัดแย้งกับใครล่ะ หรือว่ามันจะไปขัดแย้งกับธรรมะของพระพุทธเจ้า มันไม่เหมือนกับธรรมะของพระพุทธเจ้า มันจะไม่เหมือนตรงไหน ตรงไหนที่ไม่เหมือนกันนะ เพราะกลัวมันจะเหมือนนี่ไง

ธรรมะเราเทศน์ไว้แล้ว เห็นไหม เสมือนจริง ไม่จริง กลัวมันจะไม่เหมือนไง จะทำให้เหมือนเลย ต้องทำให้เหมือน เหมือนธรรมะของพระพุทธเจ้าหมดเลย มันคือการสร้างภาพไง มันก็สร้างขึ้นมาละ แต่ถ้าเป็นจริงแล้ว ไม่ต้องเหมือน ไม่ต้องเหมือนโดยกิริยาภายนอก ไม่ต้องเหมือนโดยคำพูด

คำพูดที่ว่าไม่ต้องเหมือน หมายความว่า ไม่ต้องเหมือนตามศัพท์นั่นทั้งหมดเลย แต่ศีล สมาธิ ปัญญา มันเป็นปัจจุบันธรรมไง มันอยู่ที่การเกิดขึ้น การเกิดขึ้นของผู้ที่ปฏิบัติ มันมีเหตุการณ์อย่างไร มันก็ต้องบอกให้ผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินั้นหลบ หลบกิเลส หลบสิ่งที่ทำให้อ่อนแอ ให้มันเข้มแข็งขึ้นมา แล้วให้มันจับ ให้มันตะครุบ ให้มันจับกิเลสได้ ให้พลิกแพลง ให้ตรวจสอบ แล้วให้ทำลายมัน นี่ ประโยชน์มันอยู่ตรงนี้ ตรงที่ปัจจุบันธรรม เวลาคนถามปัญหา เวลาคนต้องการ

เห็นไหม วัดป่าสันติพุทธาราม เป็นเหมือนกับโรงพยาบาล เป็นเหมือนกับผู้ที่รักษาไข้ เขาเป็นโรคใจมา เขาเป็นโรคกิเลสมา เขามีกิเลสปกเสียบหัวใจมา แล้วเราจะแก้ไขเขาอย่างไร เราจะบอกเขาอย่างไร นี่คำว่าเหมือน มันก็เหมือนกับหมอเถื่อนไง ไม่มีความรู้อะไรเลย มาเถอะตุ้ยานี้ทุ้มใส่เลย นี่ไงยา กินยาเข้าไป กินอย่างไรล่ะ ก็ยานี้ กินเข้าไปสิ แต่ถ้าเป็นความจริงนะ นี่ มันคิดตรงไหน มันคิดเพราะลึงเลตงสัย ไม่กล้าทำใช่ไหม ถ้าไม่กล้าทำ ก็ต้องบอกว่าให้มันใจ ให้มีความที่ตั้งใจ ให้มีความจงใจ ฟุ้งตรงเข้าไป ฟุ้ง

ตรงเข้าสู่กลางหัวใจของตัว ไม่ต้องห่วงมันว่าจะเป็นสมณะ ไม่ต้องห่วงว่าจะเป็นนิมิต ไม่ต้องห่วงใดๆทั้งสิ้น เข้าไปสัมผัสแล้ว จะรู้ขึ้นมาจากความเป็นจริง

ถ้าเป็นสมาธิขึ้นมาแล้ว แต่ยังหากิเลสไม่ได้ ยังตะครุบกิเลสไม่ได้ ยังจับกิเลสไม่ได้ ก็ต้องตั้งสติ ตั้งใจให้มั่นคง เพราะสิ่งใดๆ ทั้งหลายก็ล้วนเกิดจากธาตุฐี่นี้แหละ เพราะสติมันไปทำให้กิเลสสงบตัวลง พลังงานเนี่ยมันเป็นพลังงานของสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิคือพลังงานที่มีความสะอาดอยู่ชั่วคราว แต่สัมมาสมาธิมันครอบงำกิเลส หินทับหญ้า กิเลสยังอยู่ในหัวใจ ตั้งสตินึกถึงสิ่งนี้ไว้ มันจะต้องเห็นเง เพราะสิ่งที่มีอยู่ กิเลสที่มีอยู่ในหัวใจมันต้องเล็ดออกมา ถ้ามันเล็ดออกมา สัมมาสมาธิเนี่ย ตะครุบมันจับมันให้ได้

จับไม่ได้ เพราะอะไร เพราะมันแสดงออกในเวทนา ในจิต ในธรรม มันแสดงออกมาจากที่ไหน กิเลส มันใช้อะไรออกไปหาเหยื่อ พลังงานที่ออกมา ที่เรารู้ว่าพลังงานนะ เราเห็นไฟ เห็นไฟ เพราะอะไร เพราะเครื่องใช้ไฟฟ้ามันมีพลังงานใช้ไหม เรารู้ว่าที่นี้มีไฟเพราะอะไร เพราะมันมีเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มันแสดงออก นี่ก็เหมือนกัน สิ่งทีกิเลสมันต้องการไปหา มันหาอะไร มันจะไปหาเหยื่อที่ไหน มันก็อาศัย กาย เวทนา จิต ธรรม เพราะคนเรามีกายกับใจ พอมันเล็ดออกมา เพราะมันต้องการออกไปหาเหยื่อ เนี่ย สัมมาสมาธิมันจะเห็น มันจะจับของมันได้ จับกาย เวทนา จิต ธรรม

ทีพิจารณา กาย เวทนา จิต ธรรม นี้ มันพิจารณาจริงหรือเปล่า ถ้ามันจริง เพราะมันจับไปแล้ว เห็นไหม เราไปจับสายไฟฟ้าที่ไม่มีไฟ ไม่มีพลังงาน จับอย่างไรมันก็ไม่ช็อตเรา แต่ถ้ามันมีพลังงานนะ พอไปจับมันจะกระตุก จะช็อตเราทันทีเลย ถ้าจิตมันสงบ ถ้าจิตเป็นสัมมาสมาธิ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันมีกิเลส พอมีกิเลส มันจะกระตุก มันจะกระเทือน มันจะกระเทือนถึงหัวใจ มันกระเทือน ถ้ามันกระเทือนอย่างนี้ เห็นไหม มันถึงจะเป็นความจริง มันถึงจะเป็นข้อเท็จจริง เนี่ย การปฏิบัติ ยาอย่างนี้ไง ถ้าจิตมันไม่ออก เห็นไหม เวลาปฏิบัติ ปัจจุบันธรรม หมอเห็นไหม หมอรักษาคณไข่ ถ้าคนไข่ จิตมันไม่สงบเลย จิตมันไม่มีอะไรเลย ก็ต้องพุ่งเข้าไปสู่ความสงบของใจให้ได้ ถ้าพุ่งเข้าไปสู่ความสงบของใจได้ ถ้าใจมันสงบขึ้นมาแล้ว มันจะหาโรคภัยไข้เจ็บอย่างไร

หาโรคหาภัยไข้เจ็บ นี่หมอรักษานะ ไม่ใช่เอาตัวพระไตรปิฎกมาทุ้มใส่เขา ใครมานอน นอนราบเลย เอาตัวพระไตรปิฎกทับไว้ ธรรมะ ธรรมะ นอนเรียบเลยนะ เอาตัวพระไตรปิฎกมาวางทับ เหมือนกับบังสกุลเป็น บังสกุลตายไง คนนี้ใกล้ตายเนอะ ไม่อยากตายเนอะ ลงโลงสิ บังสกุลแล้วจะหาย ไอ้นี้ก็เหมือนกันเนอะ บังสกุลเป็น ลงโลงแล้วบังสกุลเป็น เอ้า นอนให้ดีๆ เลยนะ ยกตัวพระไตรปิฎกมาเลย วางทับ ชักบังสกุล หายแล้วกลับไปภาวนาเป็นพระอรหันต์เลย เป็นอย่างนั้นหรือ เป็นอย่างนั้นไหม

นี่ไม่ใช่คุณูปการพระพุทธรูปเจ้า นะ ไม่ใช่คุณูปการพม่า เพราะกินอยู่ที่นี่ก็พระพุทธรูปเจ้า แต่ความเป็นจริง ปริยัติกับปฏิบัติมันต่างกันอย่างไร ปริยัติคือการศึกษาค้นคว้าตามข้อเท็จจริง ปฏิบัติมันจะรู้จริงของมัน ถ้ารู้จริงของมัน เห็นไหม ไม่ต้องยกตัวพระไตรปิฎกมาทับเขาหรอก เพราะตัวพระไตรปิฎกมันผูกกับเขาไม่รู้เรื่อง บังสกุลเป็น บังสกุลตายนะมันเป็นความเชื่อ แต่ให้ยกตัวพระไตรปิฎกลงมาทับเขา เขาก็ไม่รับรู้อะไรหรอก เพราะตัวพระไตรปิฎกผูกไม่ได้

แต่ถ้ามันเป็นความจริง จะแก้ไขตามจริงว่าควรทำอะไร ควรแก้ไขอย่างไร ถ้ามันแก้ไขอย่างนั้น คนไข้หายหรือไม่หาย มันตรวจสอบได้ คนไข้มา เจ็บไข้ได้ป่วยเลยนะ แล้วเราผ่าตัดจนเขากลับบ้านได้ด้วยความสุข มันเห็นๆ นะ นี่ก็เหมือนกัน พอแบกทุกข์มาเหมือนๆ กันหมดเลย พอบอกให้ทำอย่างนี้ ทำอย่างนี้ พอเขา อ้อ...เขากลับไปด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เห็นไหม พอเขาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เหมือนคนเราพอเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมามันต้องการการบำบัด พอรับการบำบัด กว่ามันจะหายต้องใช้เวลาเท่าไร นี่ก็เหมือนกัน จิตของเขา เขาต้องไปพัฒนาของเขา ถ้าจิตของเขาพัฒนาของเขาขึ้นมา มันเป็นประโยชน์ของเขา เขาจะรู้ของเขา เมื่อเขารู้ของเขาแล้ว พูดอย่างไรเขาก็ไม่เชื่อหรือ ว่าคนนี้ถูกหรือผิด เพราะเขาได้สัมผัสของเขามา เขาได้ปฏิบัติของเขามา

นี่ลูกศิษย์อาจารย์ในกรรมฐานเขาเชื่อกันอย่างไร มันมีข้อเท็จจริง มันมีสิ่งที่สัมผัสจับต้อง มันลงใจไป อย่างไรที่หลวงตาท่านพูด จะทำอะไรไปนะ พระพุทธรูปเจ้ารู้แล้วทั้งหมด พระพุทธรูปเจ้าบอกไว้ในพระไตรปิฎกหมดเลย เวลาไปรู้อะไรขึ้นมา เหมือนพระไตรปิฎกทั้งนั้นเลย ไม่มีใครเก่งไปกว่าพระพุทธรูปเจ้า ไม่มีใครปฏิบัติแล้วพ้นออกไปจากพระไตรปิฎก ไม่มี ปฏิบัติขนาดไหนนะ ผลตอบมาในหัวใจเราตรงกับพระไตรปิฎกหมด

เลย แต่ต้องปฏิบัตินะ ถ้าไม่ปฏิบัติ มันตีความพระไตรปิฎก มันไม่ใช่บรรลุเหมือนพระไตรปิฎก มันตีความพระไตรปิฎก

แต่ถ้าผู้ที่ปฏิบัติขึ้นมา เขารู้ของเขา แล้วเหมือนกับพระไตรปิฎก เหมือนกัน อันเดียวกัน แต่เขารู้จริงขึ้นมา แต่ของเราตีความพระไตรปิฎก แต่เราไม่รู้ เพราะความไม่รู้ อันนี้ไง มันถึงให้เกิดวิจิติจลล มีพลังลึกลับ ลึกลับก็ตามเมื่อเกิดขึ้นมาแล้วไม่กล้ารับรู้ ไม่กล้าตรวจสอบ ไม่กล้าออกมาเปิดเผย แต่ทำกันอยู่ลับหลัง ทำกันอยู่ลับหลัง นี่ไง มันถึงว่าการปฏิบัติอย่างนี้ มันจะปฏิบัติได้อย่างไร การปฏิบัติอย่างนี้ ศีลต้องบริสุทธิ์ ต้องกล้าเผชิญกับความจริง เราไม่กล้าเผชิญกับความจริง แล้วเราว่าเรารู้ แต่เราไม่กล้าเผชิญกับความจริง แล้วมันจะเป็นความรู้จริงขึ้นมาได้อย่างไร

แม้แต่ความจริงอย่างนี้ยังไม่กล้าเผชิญ แล้วเราจะไปกล้าเผชิญกับกิเลสของเราได้อย่างไร ในหัวใจของเราจะเอาอะไรไปเผชิญกับมัน จะสู้กับมันอย่างไร แล้วจะกำราบมันอย่างไร กิเลสของเราเนี่ย เพราะเรานี้เป็นวัดป่าสันติพุทธารามนะ วัดป่าเขาแดงใหญ่ คำว่าวัดป่าคือสำนักปฏิบัติ ถ้าสำนักปฏิบัติแล้ว ปริยัติหรือคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า สาธุ เชื่อฟัง เชื่อฟัง แต่ในการศึกษา แล้วเราต้องมาศึกษา เห็นไหม อย่างเช่น อย่างในฝ่ายปกครอง เขาต้องการให้พระไปสอบนักธรรมตรี ไปสอบต่างๆ นวกะต้องสอบหมด เราอุตส่าห์สู้กับเขา เราจะขอว่าเราเป็นพระปฏิบัติ เราไม่ส่ง บวชกับเราหรืออยู่ที่นี้ ไม่ต้องไปสอบนวกะ ไม่ต้อง ไปประชุมนวกะเราก็ไม่ให้ไป เพราะการไปการกลับนั้นเหนื่อยมาก

แต่ถ้าเราไม่มีหลักมีเกณฑ์ เราอยากไปนะ มันได้ไปเปิดสมองใจ มันได้ไปตากลมกันนะ แต่ของเราไม่ให้ทำเพราะเราเน้นการปฏิบัติ ไม่ต้องการให้ภาพใด สิ่งใด เข้ามากระเทือนกับหัวใจของเรา

แต่ในการปฏิบัติก็เหมือนกับทางโลกคือมีความเครียด และความเครียดเนี่ย เวลาพยายามตั้งสติ พยายามต่อสู้ มันมีความเครียด เรารู้ เราเข้าใจ เราถึงเปิดกว้าง เวลาที่มีอะไรกระทบหัวใจ มันเป็นเรื่องธรรมดา คนทำงานต้องผิดทุกคน คนทำงานแล้วไม่ผิดนี้ไม่มี พระพุทธเจ้า ๖ ปีปฏิบัติมาขนาดไหน ครูบาอาจารย์หลวงปู่มั่น ท่านต่อสู้กับกิเลสของท่านมา ท่านต่อสู้มาขนาดไหน แล้วอย่างเรา เราจะต่อสู้ เราจะประพฤติปฏิบัติ ใ้

เรื่องผลกระทบข้างเคียงนี้ มันเรื่องธรรมดา ลึกลับพื้นมันมีกันอยู่แล้ว แม้แต่กิเลสของเรา ไปต่อสู่มันก็ธรรมดา สิ่งนี้เป็นธรรมดาหมดนะ เราเห็นเป็นธรรมดา

แต่ที่เราได้แย้ง เราต้องการข้อเท็จจริง ความจริงใจ ข้อเท็จจริงความจริง เพราะว่า เวลาปฏิบัติ มันต้องเป็นความจริง ต้องรู้จริง ถ้าไม่จริง เราพยายามจะเคลียร์ พยายามจะจัดการให้เข้าสู่ความจริง ถ้าสิ่งใดไม่จริง สิ่งใดที่มันเป็นการตีความกันอยู่ ก็มาคุยกับเราได้ เราคุยกัน เราปรึกษากัน เพราะเราปรึกษากันเพื่อเข้าสู่ความจริง เราต้องการเข้าสู่ความจริงกันใช่ไหม เราต้องการความจริงใช่ไหม ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาเห็นใหม่ คำว่า วัดป่าสันติพุทธาราม ป่า ป่า เห็นใหม่ ป่ารกชัฏ แต่ถ้ามันพื้นป่าทั้งหมด ต้นไม้ไม่ขาดแม้แต่ต้นเดียว ธรรมะในพระไตรปิฎกบอกเลย ตัดป่า ไม่ได้ตัดต้นไม้ ตัดป่า ตัดป่า ตัดป่าคือกิเลสในหัวใจเนี่ย ตัดมันให้ออก สิ่งที่อยู่กับเราครบถ้วนกระบวนการความอยู่ครบ

มีอะไรโต้แย้งใหม่ โต้แย้งเลย เคี้ยวนี้เลย ตัดป่า ตัดป่าแต่ไม่ตัดต้นไม้ ผิดพระไตรปิฎกใหม่ นี่ ข้อเท็จจริงเป็นอย่างนี้ ตัดป่าแต่ไม่ได้ตัดต้นไม้ สิ่งต่างๆ ที่ปฏิบัติขึ้นมา มันจะเป็นความจริงของมันขึ้นมา ปฏิบัติขึ้นมาเพื่อสิ่งที่รู้จริงขึ้นมา ความเป็นจริงใจ ธรรมดานะ ครูบาอาจารย์ท่านต้องการสร้างศาสนทายาท พวกเราก็เหมือนกัน เราเป็นสงฆ์อยู่ด้วยกัน ก็เพื่อจะสร้างคุณงามความดีกันจริงๆ แล้ว เราตั้งใจมาก อยากจะสร้างพระมาก เราทำอยู่นี้ อยากจะสร้างพระจริงๆ ไม่ได้พูดโอ้อวด เพราะใครพูดอย่างนี้ เราจะเกลียดชังหน้ามาก โม่ โม่ทั้งนั้น แต่เราทำตรงนี้มา ๒๐-๓๐ ปีแล้ว จนกว่าเราจะตายไป และสิ่งนี้มันจะพิสูจน์กัน เพราะเราก็พยายามอยู่ เราพยายามสร้างพระตลอด

เราอยากสร้างพระ แต่งานข้างนอกเนี่ย มันเป็นงานที่ว่า เห็นใหม่ นักกีฬาเขาต้องมีสนามฝึกซ้อมของเขา นักกีฬาต้องมีสนามแข่ง นี่ก็เหมือนกัน พระต้องอยู่วัดอยู่วา อยู่ในที่สมควร แล้วที่ทำอยู่นี้ก็เพื่อเหตุนี้ เพื่อจะให้พระได้มีที่พักที่อาศัยได้ต่างๆ แล้วพออาศัยปฏิบัติไม่ปฏิบัติเนี่ย เราคิดว่า เราแก้ไข การปฏิบัติ ถ้ามันออกนอกกลุ่มนอกทาง เหมือนไค้ชณะ ถ้านักกีฬามีความผิดพลาดอย่างไร มีความบกพร่องของแต่ละบุคคล จะจัดเข้าสู่ความถูกต้องความดีงามนั้นได้ เพราะเราคิดว่าเราทำได้ เราถึงกล้าทำวัด สร้างวัดเพื่อให้คนปฏิบัติ เพราะเรากล้าตอบ เรากล้าเคลียร์ เรากล้าจัดการ ถ้าเป็นสัมมาทิฏฐินะ ถ้าถามเพื่อการปฏิบัติ แต่ถ้าถามเป็นการขุดหลุมพราง ถามเพื่อให้ตกลงไปในหลุมพราง ถามเพื่อให้ตกลงไปในความเสียหาย เราก็สวน ไม่เอา ไม่สู้ เพราะจะทำหรือไม่ทำแล้ว ไม่มี

ความจำเป็นต้องไปทำอย่างนั้น แต่ถ้าใครเป็นสัมมาทิฐิ ใครมีความเห็นถูกต้อง และใคร
ต้องการคุณงามความดี เราพร้อมเสมอ เอวัง